

van Heerens van van achteren helpen met 180 Paerden, 800 Schuizen: Op ten Rynstroom leggen oorloechschepen om die overwaert te beletten, een by Zaanen, een by Roos, een by Ortel, een by Emreck, ende een by t Spoy. Voort hebben vy eenen Explooyt met Schreygoscillen op den Ryn gebakt, die van Wesel tot onder Zarrich by de 300 ponten pypen; ende groote secken in den groot reynuwen hebben, waerom die rivier int Zaaften heeft laeten maeken vyf scheepen om op wagelen te voeren, licen, het water was int scheepen van de Maeste na den Ryn. Soo vers die goedighe Godt vnoospoet geeft dat die vyant getroyt mach worden, zal dusen oxt eenen groten dienst geschieden.

Hier met v Edele myn Heeren Godt Almachtich bevolende, bidde ick denfelven,

v Edele te verhoenen al tot Godsaelige regeringe anno Jch 16.

In traekte tot Arnhem, den 4 Decem-ber 1583, sijn antwoot.

(onder stonde geichvoren)
By my v Edele Dienstaellige.
(ende getoekent)

Carl Roorda

(t Opsehrift was)

Edelen, Erentheeren, Eersamen, Wy sen, Vraeskenken, die staeten van Vrieslande ofte heere Gelepruceerde, mynen gunstigen Heeren rade Vrauden.

Om het 3de Leuwarder Placat. Dael No 92.

Instruatie voor Julius van Borniu en Wytthie van Camminga, Gesanten van Vriesland, om op zekere Pointhen, by de Generale Staaten te Dordrecht beraamt (a), nadere Resolutien en nieuwe Confessien te verwoeten, waer naer sy sig in 's Hoge zullen hebben te gedraguen.

Den 10 December 1583.

Art. I.

Ten eerste, sullen die Gesanten, ter eerste ancompten myn Heeren Generaelo Staten ende syno Purseleycke Gensde, met behoorlycke reuerende aendienen die denoedige recomandaten van de Staten van Vrieslandt, ende het laese inbrongen der resolutien excusoren deur het inhoudt, waer deur die Volmachten, vermits het hier een gebroockten Landt is, ter eerste verchrynghe van de Gedepruceerde Staten belet sijn gewoest te verjaederen, sulcx dat den dyen d'zahuge nootwendich wigeelck is gewest.

II

Op den i. iiij, iiij, liij, v. en vi. articulen: Sullen die Gesanten verclaren, belangende het punt der uurschieten, dat by de Volmachten van Vrieslandt goetgevonden word, dat alle die custidicuen sullen comen in oen buydel, ende sullen ter dispositie van de Hoge Regeringe, ende dat op de restrictien, in de voorgaende instruatie verhaet.

III

Belangende die p'ceden van de verhoging der confisquien van de wynen en

de vreesdelde lieren, zullen die Gesanten van wegen die Staten van Vrieslandt verclaren: dat die vreesdelke redenen persisteren by hun voorgaende resolutien, vermits die verclachte verhogingen in dese Provincie niet wel practicabel sijn, nochte in treyn gebracht kunnen worden met aluelcken vrucht, als men deer van zoude vermeenen te cruchen. Ten sijn te vreden, has quere te sijncren motte geuoechlycke ende mitit quetsende middelen van den Ingheticeeren hansen Landtscheppe.

IV.

Op ten viij. ende ix. articulen: Relangende die p'cedie daer men die confisquien van den wynen ende vreesdelde lieren zal uursangen; verclaren die Volmachten van Vrieslandt, dat belangende die confisquien, sulcx deselven nu alrede in treyn sijn, sullen gehouen ende uursangen wordo ter plaatsen daer deselue resonstanten ende gesloeren werden; ende dat, om alle strafde te sulcuren, by die van Vrieslandt modo goetgevonden word, dat deselue wynen ende lieren int jaercomen op den haumt by een yder Straiunge geantwoert ende opgeteckent worden.

(a) Boven het 1ste artikel.

V.

Op den x. articulo: Verclaren die Volmachten; dat zy persisteren by de Impositie, nye gesmaol gestelt, in de plaatsen van de ingebrouwen bieren, sse het andersins hier niet practicabel en is, vermits een yderra alhier to Lande geoorloft is selfs te brouwen.

V L

Op den x l. articulo: Verclaren die voortschreven Volmachten; beroerende die impositien van t sout ende zeepe, dat zy te vreedden zyn dat die Impositien, op t sout ende zeepe gestelt, ontfangen werden op den Dennen daer t sout gerafineert, ende daer die zeepe gesonden wordt, mits dat het Oisterfche selt ende die Oisterfche bieren niet hoger gestelt worden, als die nu teghenswoordich gestelt ende in treyn gebracht zyn.

V I I.

Die x i j. articulo: Beroerende het sout het welck by de Vischers gebruyck: zal worden; is by den Volmachten van Vrieslandt geresolueert, dat zy goetvuynden dat die Vischers, so wel den transport van ewelck zy ter zee getruycken, gehouden sullen zyn te betalen, als andere, sonder dat zy daer van geuryc behouven te zyn.

V I I I.

Op den x i j. i. Relangende die licenten; sijn die Volmachten van Vrieslandt te vreedden, datter een generale placet op t verbodt van den toevner metten vyanden concepioort werde.

I X.

Op den x i j. articulo, nopende die Hispanische waerte: Verclaren die Volmachten van Vrieslandt; dat zy wel souden niet sijn vynden, dat descluz waerto op Spaingnien belecht werde, dan dewyle sulcx niet practicabel is, consisteren zy mede in de waerte van Spacogniam, mits dat de guedern verlicent werden, ende dezelve licenten, in een yder Provincie daer die guedern affreischope werden, tot prouffyc der Generaliteyt ontfangen sullen wesen; ende dat goede voertichueyct gebruyckt werde, omtan alle fraude te ontoren, dat die schopen, onder e denel van op Engelandt ende Vranckeryck te willen varen nae Spacogniam, sonder licent niet douc en varen.

X.

Op den xvi. articulo: Beroerende die conuoyen van de waeren, gaende op neutrale plaatsen; die van Vrieslandt vynden hun groeteyct beswaort van wegen die impositien, gestelt op de Vriesche waeren, waer deure zy daer inne niet kunnen consisteren; dan voer so veel als alle dandere vromde ende uytheemfche waeren belangt, zyn wel te vreedden, dat derzelige ooc inhoudt van de lixe opgestelt ende in treyn gebracht werde.

X L

Op den xvi j. ende xv i j. Belangende die instellinge der inlandfche conuoyen, ende verhoginge van de lopende conuoyen; verclaren die van Vrieslandt, van wegen het eerste point, beroerende die instellinge der inlandfche conuoyen, dat die selue alhier niet practicabel zyn, waeromme zy deselue niet kunnen consisteren; oode beneffens die verhoginge der lopende conuoyen, verclaren voorts die van Vrieslandt, daer inne mede niet te consisteren, gemerckt die van Vrieslandt geen conuoyen versey hebben, ende deur dyer niet gehouden zyn die versette conuoyen, by andere Provincien particulierlyck geyern, sonder bewilliging van die van Vrieslandt moete generale middelen te lossen; dan sullen die Gesanten enhouden, dat die van Vrieslandt, belangende de lopende conuoyen, worden gestelt in de volle ontfangh derzeluige conuoyen, ende hen werde geresundeert die costen, een de oorlochschepen, by hen uytgerustet, gedren; oode dat voorts diensuolgens by sijn Excellencia oode die Staten van Hollandt, brieuen van heuele een alle Capteynen gederpelcheert werde, waer by desclien ginterscheert ende verboden werde; eenige conuoyen ontfangen van de goederen ende copenschoppen, in ende uyt Vrieslandt gaende, oost by faulte van dien, sullen die Gesanten niet mogen aduiseren noch consisteren in eenige resolutien, by de Generale Staten te nemene, dan sullen daer tegens expresselyck prouderen.

X I I.

Op den x i x, x x. ende x x l. Beroerende het veldleger; die Gesanten sullen verclaren, dat by die van Vrieslandt niet alleene diestich, sonder gans nadjich houwenden wordt, datter een veldleger opgericht, ende tot onderhoudinge van selue middelen geuonden worden, ende dat middeleryc een ontsch over die generale Provincien

den geschiede, waer van die van Vrieslandt te vreden zyn haer gewoontijcke quints nae de reparatie, tot Amsterdamt voornaeft gemaect, te draegen, mit dat noede regardt genomen werde op die verduurde quarteren dats: Landchappe, soe verre de andere Provincien eenighe afflicci ten respacte van dyen gedaen werde; ende dat die middelen, welke borsompe zullen worden tot onderhokinge van veltleger, geen loon sulken hebben voer ende alker het voorz. veltleger opgericht zal zyn.

XIII.

Op den xxij., xxliij., xxv., xxvi. totten xxviii. inclus: Alsoe die van Vrieslandt int beghinsel der geholdene communicati. sengaende het tractaet naer zyne Hoogheyt, geensins van meeninghe zyn geweest hun te verseyden van die naestliggende gemaeerde Provincien, ende dien volgens harte Gesloten polsaet hadden, omme int tractaet naer zyne Hoogheyt sich te conformeren met die naestliggende bouvoelende Provincien; welke Gesloten niet anders wende, dan voor zoecker hiesien, dat alle die contracterende Provincien mede absolutelyck, zonder eenige referusa oft resusien, van meeninghe waeren te handelen; ende soe haermede is. dat eenige van die noeste Provincien niet reuerberiezen, eenige gans niet, met zyne Hoogheyt, als naemelyck die heyde stichten van Virecte ende Overyssel, gehandelt hebben, ende als noch niet schynit niet van meeninghe zyn omme met zyne Hoogheyt te reconciliëren, oft anderssoe te handelen: en kunnen die van Vrieslandt (als niet minder dan hun

(*) *Handwritten note*

noebuys Provincien want voorz. tractaet geuyt zynde) hun niet verstaen, omme die voorgeseggen reconciliatio te verstaen.

XIV.

Op den xxix. articule, mette meesolgende: Helangende de regeringe; die van Vrieslandt synden goede datter een generale regeringe opgericht werde, nae luyt die instructio van dato den actaven Octobris (a), in den tezoovoordiggen jare daer op gemaect, ende dat met allelike restrictien ende limitatien, als by den Landchappe daer tuss verfaet ende verhaelt.

Aldus gedaen in de vergaderinge van de Volmachten van Oetrayne, Westerghe, Seuenwilden ende Steden van Vrieslandt, binnen Leeuwarden den 2. Decembris 1583.

(onder stonde gescreuen)

Int kennisse van ons ondergescreuen, ende tot liede van de andere Volmachten.

(ondergetreect)

- Jouit van Ochtelgha.
- Wijbe Schabinga.
- Federick van Offenbergem.
- Dierck Syssem.
- F. Tamara.
- Rimke Poffersson.
- Syls Orrezen.
- Clas Felderstaen.

Li 12 3d Linnards Plass. Dat
Rm. 91.

Resolutie der Staaten van Vriesland, omtrent de kiezinge of nominatie van een Lieutenants Gouverneur.

Den 10 en 11 Dintder 1583.

Op de deliberatie. In men eenen persoen zal kiesen int eenen Lieutenants Gouverneur ende Colonel, oft men drie zal nominieren ende optreken om eenen Lieutenant ende Colonel, omme wyre drie uytgestelte persoenen by zyne Excellentie een gecooren te vinden int Lieutenants Gouverneur ende Colonel.

Outroep

Die van Oetrayne hebben vercleren, dat zy goedvinden dat by den Landen drie uyt-

gesteltes sulken worden om een Lieutenant Gouverneur ende Colonel, waer uyt zyn Excellentie een zal kiesen; ende zyn by die van Oetrayne gennomment Graeff Philips van Holsate, die Vrybeer van Holsate, ende W'liers.

W'ntroep

Die van Westerghe vercleren, hun daer mede te conformieren; doch dat seckere conditien ende art. wien gecoorent wonden, waer nae die gecoorene Lieutenant geboden zal zyn want te regulieren.